

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba

na posiedzeniu w trybie art. 535§3 k.p.k.

po rozpoznaniu w dniu 2 marca 2022r.

sprawy **K. M.**

skazanego za czyn z art. 200§1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 91§1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 24 czerwca 2021r., sygn. akt V Ka [...],

zmieniającego w części wyrok Sądu Rejonowego w L. z dnia 30 listopada 2018r.,

sygn. akt IX K (...)

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację uznając ją za oczywiście bezzasadną,
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. P. – Kancelaria Adwokacka w L. – kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote i osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia dla obrońcy wyznaczonego z urzędu, za sporządzenie i wniesienie kasacji,
3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Kasacja wniesiona w imieniu skazanego jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym.

W pierwszych dwóch zarzutach kasacji skarżący wskazał na naruszenie przez Sąd Odwoławczy art. 433§2 k.p.k. w zw. z art. 457§3 k.p.k. (w zw. z art. 4 i

art. 7 k.p.k.), którego miał się on dopuścić nienależytym ustosunkowaniem się do zarzutów apelacyjnych, zaniechaniem dokonania prawidłowej i wszechstronnej kontroli odwoławczej, brakiem pełnego przeanalizowania wszystkich okoliczności sprawy i dowolną i nieobiektywną oceną dowodów, nieopartą na zasadach wiedzy i doświadczenia życiowego.

Lektura uzasadnienia orzeczenia Sądu Okręgowego nie potwierdza jednak tych zarzutów. Sąd ten dokonał kontroli orzeczenia sądu rozpoznającego sprawę w I instancji pod kątem wszystkich zarzutów zwyczajnego środka odwoławczego i umotywował swoje stanowisko w sposób przekonujący i w zgodzie z zasadami prawidłowego rozumowania, a jego zapatrywania znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd ten uznał, że postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone przez Sąd I instancji w sposób prawidłowy, zaś jego ocena odbyła się w zgodzie z przepisami procedury, a ponadto, że rzeczowo i logicznie uargumentował on zajęte stanowisko. I choć w istocie należy przyznać, że Sąd Odwoławczy w pewnej mierze powtórzył argumentację tego Sądu, przypomnieć należy, że oceniając prawidłowość przeprowadzenia kontroli instancyjnej należy mieć na względzie, że sposób wykonania obowiązku z art. 457§3 k.p.k. w odniesieniu do zarzutów i wniosków apelacji (art. 433§2 k.p.k.) jest pochodną, z jednej strony, jakości i kompletności wyводу zawartego w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, a z drugiej strony, treści zarzutów apelacji oraz argumentacji, która ma wspierać te zarzuty. Jeżeli Sąd I instancji w swoim uzasadnieniu dokona wszechstronnej oceny wszystkich istotnych okoliczności, tak w zakresie ustaleń faktycznych, będących konsekwencją szczegółowo wykazanej oceny materiału dowodowego, jak i w sposób pełny przedstawi argumentację prawną, to oparcie zarzutów apelacji na tych elementach, które były już kompleksowo rozważone przez Sąd I instancji, co wynika z uzasadnienia wyroku, uprawnia Sąd Odwoławczy do ograniczenia swojego uzasadnienia w znacznym zakresie do odesłania do tej argumentacji (*vide*: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2018r., sygn. akt V KK 384/17).

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z taką właśnie sytuacją. Również zwięzłość w wypowiedziach Sądu Okręgowego jest wynikiem zaakceptowania stanowiska Sądu Rejonowego i przywołanej na jego potrzeby argumentacji. Tym samym nie można zgodzić się z twierdzeniem obrony, jakoby odczytanie sposobu rozumowania Sądu Okręgowego było utrudnione. W uzasadnieniu kasacji obrońca zdaje się polemizować z twierdzeniami Sądu Odwoławczego, nie dostrzegając istoty jego wypowiedzi i skupia się na poszczególnych, często drobnych i nie mających większego znaczenia dla ogólnej oceny zeznań, różnicach w nich występujących.

W zakresie zeznań pokrzywdzonych i świadków Sąd wskazał okoliczności, które przemawiały za ich wiarygodnością. Oparł się w tym zakresie na wydanych w sprawie opiniach biegłego psychologa, spojrzawszy na depozycje w sposób kompleksowy, odniósł do siebie i powiązał ich treści, zwrócił uwagę na występowanie w nich charakterystycznych cech, świadczących o braku wpływu na nie osób trzecich, czy ustalaniu wersji zdarzeń. Wbrew twierdzeniom obrony Sądy rozpoznające sprawę zwróciły uwagę i odniosły się do występujących w tych zeznaniach nieścisłości czy niekonsekwencji oraz upływu czasu, który minął od popełnienia przestępstw, do momentu składania zeznań przez świadków, a w szczególności pokrzywdzonych. Sądy te dokonały jednak odmiennej od obrońcy skazanego oceny tych okoliczności, którą przedstawiły w sporządzonych motywach pisemnych. Oceny te są zgodne z zasadami prawidłowego rozumowania.

W stosunku do wyjaśnień skazanego uznano, że brak ich potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym jest tylko jedną z przyczyn, dla których należy je uznać za niepolegające na prawdzie. Sądy, dokonując ich oceny, uwzględniły w tym zakresie także opinie biegłych lekarzy psychiatrów, seksuologa i psychologa. Również wskazywane przez K. M. motywy, dla których pokrzywdzeni mieliby złożyć pomawiające go fałszywie zeznania, nie zostały uznane za racjonalne – i to stanowisko zostało należycie umotywowane.

Nie ma też racji obrońca skazanego wskazując, że pewne okoliczności zostały pominięte przez Sąd Okręgowy. Wymienione przez niego na str. 10 i 11 uzasadnienia kasacji wątpliwości dotyczące zdolności zapamiętania przez małe dziecko określonych zdarzeń, czy nieścisłości w zeznaniach pokrzywdzonych i świadka A. M., wbrew jego twierdzeniom, nie zostały poruszone w apelacji. Tym samym nie sposób zarzucać Sądowi Odwoławczemu braku odniesienia się do tych konkretnych zastrzeżeń. Niezależnie od powyższego uznać trzeba, że uważna lektura uzasadnień Sądów obu instancji daje odpowiedzi na wiele z nich.

Nie jest zasadne także twierdzenie obrony, że nie sposób zgodzić się ze stanowiskiem Sądów obu instancji w kwestii sporządzonych w sprawie opinii biegłych dotyczących skazanego. W pierwszej kolejności należy wskazać, że nie jest prawdą, jakoby Sądy te uznały, że wnioski wydanych w sprawie opinii dyskredytowały wiarygodność wyjaśnień K. M. – zostały one uwzględnione w zupełnie innej sferze. Mianowicie oba sądy zwróciły uwagę na fakt, że treść opinii nie wykluczała dopuszczenia się przez skazanego zarzucanych mu czynów. I w istocie, wnioski opinii nie mogły mieć bezpośredniego wpływu ani na ocenę wyjaśnień skazanego, ani na kształt ustaleń faktycznych, a jedynie na określenie predyspozycji skazanego do dopuszczenia się zachowań pedofilnych i ewentualnego ich charakteru oraz źródeł.

W kontekście zarzutu z pkt 2 kasacji wskazać ponadto należy, że Sąd Odwoławczy na str. 5 – 6 uzasadnienia należycie odniósł się do zarzutu apelacji wskazującego na naruszenie przez Sąd I instancji art. 5§2 k.p.k. i wyczerpująco uzasadnił zajęte stanowisko. Przypomnieć wypada już tylko, że art. 5§2 k.p.k. dotyczy wątpliwości, które ma i nie jest w stanie rozstrzygnąć sąd rozpoznający sprawę, nie zaś wątpliwości którejs ze stron co do prawidłowości rozstrzygnięcia dokonanego przez ten sąd. Z uzasadnienia orzeczenia Sądu I instancji nie wynika natomiast, by Sąd ten powziął jakiegokolwiek wątpliwości, a tym bardziej takie, których usunięcie nie byłoby możliwe przy zastosowaniu dyrektyw z art. 7 k.p.k.

Na zakończenie wskazać wypada, że stosownie do treści art. 537a k.p.k. wyroku sądu odwoławczego nie można uchylić z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457§3 k.p.k. A zatem nawet, gdyby uznać, że Sąd Okręgowy winien w sposób bardziej szczegółowy odnieść się do niektórych wątków poruszonych przez obronę w treści apelacji, nie mogłoby to skutkować orzeczeniem o charakterze kasatoryjnym.

Na wstępie omawiania zarzutu z pkt 3 kasacji trzeba podnieść, że jednocześnie wskazanie w nim naruszenia art. 433§2 k.p.k. i art. 440 k.p.k. nie jest prawidłowe. Nie sposób bowiem zarzucić uchybienia w postaci naruszenia granic rozpoznania zwyczajnego środka odwoławczego przy jednoczesnym zarzucie braku zauważania określonych nieprawidłowości z urzędu – a więc niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów.

Obronca wskazał, że błędem Sądu miało być jedynie częściowe uwzględnienie apelacji i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku w pozostałym zakresie, podczas gdy, w jego ocenie, „orzeczenie to jest rażąco niesprawiedliwe i nie spełnia zasady sprawiedliwej represji”. Tak sformułowany zarzut jest całkowicie niezasadny. Nieuwzględnienie zarzutów apelacji, czy to w całości, czy to w części, w żadnym stopniu nie stanowi o automatycznym naruszeniu przepisów procedury karnej. Sąd Najwyższy nie dostrzega także, na czym miałyby polegać niesprawiedliwość orzeczenia. Zarzut w tym zakresie nie został natomiast uzasadniony.

W ostatnim zarzucie kasacji (pkt 4), wskazując na obrazę art. 433§2 k.p.k. i art. 457§3 k.p.k., art. 3 k.p.k. i art. 7 k.p.k., obrona podniosła, że Sąd Odwoławczy zauważył pewne nieprawidłowości w odniesieniu do czasu popełnienia przez skazanego czynów w stosunku do pokrzywdzonego M.M., nie kontrolując zaskarżonego orzeczenia w pozostałej jego części, tj. co do pozostałych pokrzywdzonych. Skarżący zwrócił także uwagę, że Sąd nie rozważył, czy możliwym było uznanie za wiarygodne zeznań pokrzywdzonych, skoro podczas pierwszych zdarzeń byli oni w wieku uniemożliwiającym przeciętnej osobie

zapamiętanie konkretnego wydarzenia. Jak podano w zarzucie, wskazane powyżej ustalenia i rozważania mieściły się w granicach zaskarżenia.

Lektura apelacji wskazuje jednak na to, że obrona nie kwestionowała ustaleń faktycznych ani oceny zeznań pokrzywdzonych w powyższym zakresie, zaś jedyne wątpliwości wyrażone przez apelującego dotyczyły możliwości zapamiętania wszystkich zdarzeń przez pokrzywdzonego M. M. i odnosiły się do prezentowania małoletniemu treści pornograficznych (str. 9 apelacji).

W toku postępowania odwoławczego obrona nie kwestionowała wniosków opinii biegłej psycholog, z których wynikało, że pokrzywdzeni posiadali prawidłowy poziom rozwoju procesów poznawczych, w tym prawidłowe zdolności spostrzegania, przechowywania i odtwarzania faktów, ani nie żądała uzupełnienia tych opinii o kwestie podnoszone obecnie (wniosek o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłej psycholog nie zawierał jakiegokolwiek uzasadnienia – k. 1174v). Dodać wypada, że do wydania powyższych opinii doszło *de facto* na skutek działań obrońcy skazanego.

Podsumowując należy wskazać, że brak zbliżonych w swej treści zarzutów apelacji sprawił, że nie można stawiać pod adresem Sądu Odwoławczego naruszenia w tym zakresie art. 433§2 k.p.k. czy art. 457§3 k.p.k. Jedynie na marginesie można wskazać, że w oparciu o zeznania pokrzywdzonych możliwe było ustalenie daty początkowej czynów skazanego – były one w tym zakresie bardzo konsekwentne, w przeciwieństwie do zeznań M. M., która to okoliczność skutkowałą zresztą zmianą wyroku Sądu Rejonowego w tym zakresie. I tak, R. M. wskazywała, że miała 4 lub 5 lat kiedy doszło do pierwszych zachowań skazanego. Innym razem określała, że była wówczas w wieku przedszkolnym (k. 18, 20, 390 - 390v). Z kolei A. M. niezmiennie podawała, że mogła mieć około 2 lat (k. 36, 287v). Pokrzywdzona ta zeznawała także, że w jej odczuciu do wydarzeń z udziałem K. M. dochodziło „od zawsze” – co potwierdzałoby to, że do zdarzeń tych dochodziło praktycznie od momentu, od którego sięga jej pamięć. Warto przy tym zważyć, że pokrzywdzone nie precyzowały, jak to uczynił obrońca, że miały one ukończony określony wiek i nie opisywały poszczególnych wydarzeń w sposób tak szczegółowy, że mogłoby to zrodzić wątpliwości co do prawdziwości tych depozycji z uwagi na okoliczności podnoszone w treści kasacji.

Podsumowując, skarżący nie wykazał, by Sąd Odwoławczy dopuścił się jakiegokolwiek uchybienia, tym bardziej o rażącym charakterze, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Powyższe skutkowało uznaniem kasacji za bezzasadną w stopniu oczywistym.

Skazanego, uwzględniając jego sytuację materialną, zwolniono od ponoszenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, a obrońcy wyznaczonemu z urzędu przyznano wynagrodzenie według norm przypisanych.